

УДК 352.07:613.

DOI 10.33251/2522-1477-2020-7-181-187

ТЕРЕНТЬЄВА Наталія Олександрівна,
доктор педагогічних наук, професор, професор
кафедри педагогіки, психології та методики фізичного
виховання, Національний університет «Чернігівський
колегіум» імені Т.Г. Шевченка

РОЗВИТОК ГРОМАД В КОНТЕКСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖЕННЯ (ЦІЛІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ)

У статті окреслено, що об'єднання в територіальні громади засвідчило орієнтир України на дотримання так званої нової європейської парадигми та акцентовано увагу на тих аспектах розвитку територіальних громад, які корелюються з прийнятими «Цілями Сталого Розвитку 2016-2030» і «Цілями Сталого Розвитку: Україна». Проведено вибіркоче анкетування серед представників сільських територіальних громад Чернігівської області віком від 25 до 55 років (незалежно від рівня освіти) щодо ставлення до власного здоров'я та створення здоров'язберезувального середовища для життя. Порівнюючи отримані дані з доповідями, які репрезентуються на науково-практичних конференціях з питань сталого розвитку суспільства, засвідчуємо необхідність активної діяльності закладів вищої освіти та громадських організацій щодо формування планетарного мислення з метою реалізації ЦСР та відповідних завдань.

***Ключові слова:** сталий розвиток, Цілі Сталого Розвитку (ЦСР), територіальні громади, рекомендації щодо досягнення цілей, здоров'язбереження.*

Постановка проблеми. Розвиток суспільства в Україні є неможливим поза сучасними глобалізаційними процесами, які визначають модернізацію освіти в масштабах усього світу. Освітні послуги мають реалізувати формування людського капіталу, підготовку конкурентоспроможних працівників, які відповідатимуть викликам сучасного суспільства і вимогам освітнього середовища, взмозі бути самореалізованими в обраній професії та уникнути раннього професійного вигорання. У глобальному (державний рівень) та локальному (інституційний рівень) масштабах доцільно підтримувати впровадження здоров'язберезувальних програм і технологій в освітній виробничий простір; мотивувати суб'єктів до застосування доцільних здоров'язберезувальних технологій; встановлювати коректні пріоритети життєдіяльності освітнього простору.

Здоров'язбереження є інтегральним показником якості життя громадян. На жаль, на початок ХХІ століття людство прийшло «...в хворому стані...», що підтверджують дані про скорочення чисельності населення, тривалості життя, зростання дитячої смертності, розповсюдження захворювань тощо (Державна доповідь міністра охорони здоров'я України).

На забезпечення Людського розвитку та покращення якості життя спрямовано Декларацію Тисячоліття та Глобальні цілі (Цілі сталого розвитку). На Саміті ООН з Порядку денного в галузі розвитку на період після 2015 року, який відбувся в рамках 70-ї сесії Генеральної Асамблеї ООН, тодішній Президент України Петро Порошенко зазначив, що «... на національному рівні Україна здійснюватиме нові програми і проекти, які на практиці забезпечать макроекономічну стабільність, екологічний баланс та соціальну згуртованість ...» [8]. Об'єднання в територіальні громади засвідчило орієнтир України на дотримання так званої «нової європейської парадигми розвитку» [3].

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Значущими для усвідомлення Цілей Сталого Розвитку є розуміння стратегії та основних аспектів сталого розвитку суспільства, що є предметом дослідження таких вітчизняних науковців ХХІ століття як В. Боголюбов (основні принципи сталого розвитку суспільства; взаємозв'язок освіти, економіки, екології);

В. Карамушка (стійкий розвиток суспільства та взаємозв'язок з освітою як основним чинником впровадження його принципів); Н. Терентьева, С. Яшник (питання оптимізації розвитку людської цивілізації в контексті сталого розвитку суспільства крізь призму етнокосвідомості; особливості ноосферного мислення та екологічної культури як умови забезпечення сталого розвитку; Цілі Розвитку Тисячоліття в Україні) та ін. Питання розвитку територіальних громад є предметом дослідження О. Батанов (функції територіальних громад як суб'єктів місцевого самоврядування в Україні); О. Безуглий (напрями та чинники розвитку територіальних громад в Україні); Н. Ільченко (сутність та підходи щодо розвитку територіальних громад); О. Мороз (становлення та сучасні реалії вітчизняних територіальних громад); Н. Мохорт (методологічні аспекти побудови моделі оцінювання динаміки розвитку територіальних громад) та ін. Формування ціннісного ставлення до здоров'я є предметом досліджень М. Амосова, І. Бега, В. Бобрицької, І. Брехмана, С. Гаркуші, Л. Горяної, О. Дубогай, Ю. Ліщина, Н. Онищенко, О. Савченко, Л. Сущенко, Н. Терентьевої, О. Щапран. Ю. Шапрана, А. Цьося та ін.

Метою статті визначаємо окреслення ставлення представників окремих вітчизняних територіальних громад до складових Цілі 3 (Міцне здоров'я і благополуччя) Цілей сталого розвитку.

Методологічну основу складають положення теорії пізнання про єдність процесів, взаємовплив та взаємозалежність явищ навколишньої дійсності з урахуванням рівня соціокультурного, історичного та культурного прогресу суспільного життя; підходи (акмеологічний, діяльнісний, культурний, ресурсний, синергетичний), принципи (об'єктивність, регіональність, єдність історичного та логічного) та методи (загальнонауковий – контент-аналіз, переведення, конкретизація; емпірико-теоретичний емпіричний), які забезпечує відповідність вимогам рівня наукової та наукової методології.

Виклад основного матеріалу. 2015 рік відзначився в Україні завершенням дії Декларації Тисячоліття («Цілі Розвитку Тисячоліття»), яка визначила вісім цілей, що стали відомі як Цілі Розвитку Тисячоліття: Ціль 1. Ліквідація крайньої злиденності та голоду. Ціль 2. Забезпечення загальної початкової освіти. Ціль 3. Заохочення рівності чоловіків і жінок і розширення прав і можливостей жінок. Ціль 4. Скорочення дитячої смертності. Ціль 5. Поліпшення охорони материнства. Ціль 6. Боротьба з ВІЛ/СНІДом, малярією і іншими захворюваннями. Ціль 7. Забезпечення сталого екологічного розвитку. Ціль 8. Формування глобального партнерства з метою розвитку (Цілі Розвитку, сформульовані у Декларації Тисячоліття ООН. Офіційний перелік показників досягнення ЦРТ (дійсний з 15.01.2008)) [5, с. 9].

ЦРТ були визнані одночасно і орієнтиром, і системою пріоритетів для реалізації стратегії реформ в Україні, оскільки вони визначали найгостріші проблеми, що поставали перед суспільством. Завдання та індикатори ЦРТ знайшли відображення в державних стратегічних і програмних документах. Цілі Розвитку Тисячоліття стали однією з найбільш успішних інновацій людства, про що заявив Генеральний секретар ООН Бан Кі-мун, представляючи глобальну Доповідь «ЦРТ – 2013» 1 липня 2013 року на щорічній сесії Економічної та Соціальної Ради ООН.

У 2013 році Україну було включено до групи з 88 країн, що мали провести національні консультації з формування Порядку денного розвитку після 2015 року. Для України це можливість отримати чіткі орієнтири для визначення стратегічних завдань національного розвитку на майбутнє. Результати консультацій урахуватимуться у процесі стратегічного планування для забезпечення відповідності програмних документів очікуванням громадян.

15 вересня 2017 року Уряд України представив Національну доповідь «Цілі сталого розвитку: Україна», яка визначає базові показники для досягнення Цілей сталого розвитку (ЦСР). У доповіді представлені результати адаптації 17 глобальних ЦСР з урахуванням специфіки національного розвитку [5, с. 10].

Глобальні Цілі сталого розвитку було затверджено у 2015 році на саміті ООН з питань сталого розвитку. За ініціативи Уряду України та за сприяння системи ООН в Україні

протягом року тривав відкритий та інклюзивний процес адаптації ЦСР. Цілі сталого розвитку, або Глобальні цілі являють загальний заклик до дій, спрямованих на те, щоб «покінчити з бідністю, захистити планету і забезпечити мир і процвітання для всіх людей у світі» [8]: Ціль 1. Подолання бідності. Ціль 2. Подолання голоду, розвиток сільського господарства. Ціль 3. Міцне здоров'я та благополуччя. Ціль 4. Якісна освіта. Ціль 5. Гендерна рівність. Ціль 6. Чиста вода та належні санітарні умови. Ціль 7. Доступна та чиста енергія. Ціль 8. Гідна праця та економічне зростання. Ціль 9. Промисловість, інновації та інфраструктура. Ціль 10. Скорочення нерівності. Ціль 11. Сталий розвиток міст і громад. Ціль 12. Відповідальне споживання та виробництво. Ціль 13. Пом'якшення наслідків зміни клімату. Ціль 14. Збереження морських ресурсів. Ціль 15. Захист та відновлення екосистем суші. Ціль 16. Мир, справедливість та сильні інститути. Ціль 17. Партнерство заради сталого розвитку.

2015 рік відзначився в Україні прийняттям Закону «Про добровільне об'єднання територіальних громад» [1] та Методики формування спроможних територіальних громад [2]. Основними принципами добровільного об'єднання територіальних громад проголошено конституційність і законність, добровільність, економічну ефективність, державну підтримку, повсюдність місцевого самоврядування, прозорість та відкритість, відповідальність [1, ст. 2]. За Законом, «державна здійснює інформаційно-просвітницьку, організаційну, методичну та фінансову підтримку добровільного об'єднання територіальних громад та приєднання до об'єднаних територіальних громад» [1, ст. 9]. Одним із аспектів спроможності територіальних громад є урахування «історичних, географічних, соціально-економічних, природних, екологічних, етнічних, культурних особливостей розвитку відповідних адміністративно-територіальних одиниць» [2, п. 3].

Акцентуємо увагу на тих аспектах розвитку територіальних громад, які корелюються з прийнятими «Цілями Сталого Розвитку 2016-2030» [8] і «Цілями Сталого Розвитку: Україна» [7].

На нашу думку, варто окреслити орієнтири, які визначаються спроможностями територіальних громад, оскільки одним з принципів адаптації Цілей Сталого Розвитку (ЦСР) для України став «нікого не залишити осторонь». Розроблені 86 завдань і 172 показники для їх моніторингу мають забезпечити міцну основу для подальшого планування розвитку України та моніторингу стану досягнення ЦСР [7]. Зауважимо, що Міністерство економічного розвитку і торгівлі України ініціювало та протягом 2016 року координувало інклюзивний процес обговорення ЦСР за такими групами: справедливий соціальний розвиток; стале економічне зростання та зайнятість; ефективне, підзвітне та всеохоплююче управління і справедливість для всіх; екологічна рівновага та розбудова стійкості. Суспільне бачення розвитку України до 2030 року охоплює такі орієнтири як добробут і здоров'я населення, що забезпечуватимуться інноваційним розвитком економіки, побудованим на сталому використанні природних ресурсів. А економічне зростання має ґрунтуватися на моделі так званої «зеленої» економіки, яка сприятиме покращенню якості життя населення без шкоди довкіллю, що стане одним з чинників зростання тривалості життя.

У контексті здоров'язбережувального виміру [5; 6] розвитку територіальних громад актуальною є Ціль 3. Міцне здоров'я і благополуччя, яке забезпечується їх спільними зусиллями. Конкретизовано завдання: 3.1. Знизити материнську смертність; 3.2. Мінімізувати смертність, якій можна запобігти, серед дітей віком до 5 років; 3.3. Зупинити епідемії ВІЛ/СНІДУ та туберкульозу, у тому числі за рахунок використання інноваційних практик та засобів лікування; 3.4. Знизити передчасну смертність від неінфікованих захворювань [7].

Проводячи вибіркоче анкетування серед представників сільських територіальних громад Чернігівської області віком від 25 до 55 років (незалежно від рівня освіти), отримано такі результати: На питання щодо розуміння сутності та особливостей Цілей Сталого Розвитку – змогли дати відповідь менше 10 % респондентів; На питання щодо бажання бути здоровими – позитивно відповіли понад 80 %; На питання подовжити тривалість життя – переважна більшість респондентів – майже 60 % не змогли дати відповідь. Проте, на

питання, в яких конкретизовано завдання Цілі 3, практично всі респонденти дали позитивні відповіді щодо «Чи бажаєте Ви знизити материнську смертність / мінімізувати смертність дітей/тощо» і висловили згоду вживати певних заходів щодо досягнення Цілі, проте зазначити, що саме вони мають зробити, змогли лише третина респондентів (переважно представники сфери освіти, медицини і культури).

Щодо наступних завдань Цілі 3, зокрема 3.5. Знизити на чверть передчасну смертність населення, у тому числі за рахунок упровадження інноваційних підходів до діагностики захворювань; 3.6. Знизити рівень отримання тяжких травм і смертності внаслідок ДТП, у тому числі за рахунок використання інноваційних практик реанімування, лікування та реабілітації постраждалих унаслідок ДТП; 3.7. Забезпечити загальну якісну імунізацію населення з використанням інноваційних препаратів; 3.8. Знизити поширеність тютюнокуріння серед населення з використанням інноваційних засобів інформування про негативні наслідки тютюнокуріння; 3.9. Здійснити реформу фінансування системи охорони здоров'я [7] – зазначимо, що подібні запитання (попередній абзац) викликали певне нерозуміння, скептицизм, навіть недовіру й невіру в можливість забезпечити виконання зазначених завдань у сільських громадах. Причини такого ставлення респонденти у письмовій формі надати відмовились, мотивуючи рішення, що їх відповіді не допоможуть реалізувати зазначені завдання.

Порівнюючи отримані дані з доповідями, які репрезентуються на науково-практичних конференціях, присвячених питанням сталого розвитку суспільства або шляхам реалізації цілей і завдань сталого розвитку, засвідчуємо необхідність проводити просвітницьку діяльність у громадах щодо реальних можливостей їх членів покращити якість життя не за рахунок очікування додаткового фінансування (хоча це є надзвичайно важливим і болючим питанням), а й за рахунок усвідомлення кожним членом територіальної громади власних можливостей, здібностей та реальних уподобань з урахуванням особливостей того регіону, де проживають громадяни України.

І тут значну роль мають відіграти заклади вищої освіти України. Згідно з дослідженнями Дж. Гілі, Й. Масуду, Дж. Нейс-біта, Е. Тофлера освіта має бути інноваційною і критично раціональною одночасно, тоді вона буде орієнтованою на лідерство. Критично-інноваційний потенціал університетської освіти є наслідком і передумовою забезпечення лідерських позицій університетської освіти. Відповідно до соціальних прогнозів М. Кайку, держави можуть «розквітати й занепадати» залежно від здатності опанувати здобутки трьох наукових революцій: квантової, комп'ютерної та біомолекулярної. Особливо перспективними для майбутнього гідного життя людей на землі є опанування нанотехнологіями, що дасть змогу забезпечити людство дешевими та екологічними енергоресурсами й продуктами харчування. А університети мають стати науковими центрами теоретичних та експериментальних досліджень у галузі нанонаук і нанотехнологій. Хоча «університетизація» вищої освіти в Україні, як зазначають експерти, продемонструвала більше недоліків, ніж позитивних здобутків у сфері формування критично-інноваційного потенціалу університетів та нового продуктивного критично раціонального мислення (що є одним з пріоритетних завдань освіти). Нова культура мислення має складатися з таких компонентів: інформаційно-організаційного, духовно-морального, мобільно-комунікаційного та екологічного, забезпечить формування інноваційної особистості, спроможної до самореалізації в умовах інформаційного суспільства, за якого вартує в умовах освітньої установи не передавати знання, які застарівають швидше, ніж в умовах індустріального суспільства, а навчити самостійно вчитися, що, в свою чергу, передбачає мислення нового типу [4, с. 37-38].

Не мають залишатися осторонь і громадські організації, підтримуючи прагнення як територіальних громад, так і їх окремих членів реалізувати власний потенціал задля розбудови громади і регіону (з авторського виступу на Всеукраїнському науково-практичному семінарі «Нові вертикалі менеджменту освіти в умовах децентралізації (адміністративні, педагогічні, психологічні та медичні аспекти)» 7 листопада 2019 року).

Тому наголосимо на найбільш значущих для підтвердження зазначених позицій рекомендаціях щодо досягнення Цілі 3: – оновлення стандартів освіти; – забезпечення рівного доступу до освіти та професійно-технічної підготовки для уразливих груп населення (людей з інвалідністю й осіб, які перебувають в уразливому становищі); – упровадження навчальних програм з питань сталого розвитку, раціонального споживання, прав людини, гендерної рівності, культури, соціальної єдності, миру та ненасильства тощо; – відповідність освіти потребам суспільного розвитку.

Також важливими вбачаємо рекомендації щодо забезпечення гідної праці та економічного зростання (Ціль 8): – проведення орієнтованої на розвиток політики, яка сприяє продуктивній діяльності, створенню гідних робочих місць, підприємництву, творчості й інноваційній діяльності та заохочує розвиток мікро-, малих і середніх підприємств; – підвищення ефективності інноваційного розвитку регіонів, досягнення високого рівня їх економічного розвитку; – сприяння повній і продуктивній зайнятості та гідній праці для всіх жінок і чоловіків, а також захисту трудових прав і забезпеченню надійних і безпечних умов праці для всіх трудящих; та Сталого розвитку міст і громад (Ціль 11): – створення умов та забезпечення доступу до достатнього, безпечного і недорогого житла та основних життєвих послуг; – розвиток надійної, безпечної та зручної транспортної та іншої інфраструктури (за принципом універсального дизайну); – розвиток поселень і територій на засадах комплексного і сталого планування та управління за участю громадськості на принципах сталого розвитку за умови збереження наявних та визначення нових об'єктів культурної і природної спадщини; – розвиток системи оповіщення населення про загрозу або виникнення надзвичайних ситуацій (НС), запобігання виникненню НС, забезпечення реагування на них і подолання їх наслідків тощо [7; 8].

Висновки та перспективи подальших досліджень. Висновками з проведеного дослідження вбачаємо такі позиції:

– обговорення ЦСР відбувалось за такими групами: справедливий соціальний розвиток; стале економічне зростання та зайнятість; ефективне, підзвітне та всеохоплююче управління і справедливість для всіх; екологічна рівновага та розбудова стійкості;

– орієнтирами суспільного бачення розвитку України до 2030 року є добробут і здоров'я населення, що забезпечуватимуться інноваційним розвитком економіки, побудованим на сталому використанні природних ресурсів;

– проведено вибіркове анкетування серед представників сільських територіальних громад Чернігівської області віком від 25 до 55 років (незалежно від рівня освіти);

– отримані дані засвідчили необхідність проведення просвітницької діяльності у громадах щодо реальних можливостей їх членів покращити якість життя не лише за рахунок очікування додаткового фінансування, а й за рахунок усвідомлення кожним членом територіальної громади власних можливостей, здібностей тощо.

Перспективами подальших досліджень вбачаємо окреслення перспектив розвитку вітчизняних сільських та урбаністичних територіальних громад у контексті досягнення Цілей сталого розвитку.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про добровільне об'єднання територіальних громад». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/157-19> із змінами 2017 року (дата звернення 29.04.2019).

2. Методика формування спроможних територіальних громад. Постанова КМУ «Про затвердження Методики формування спроможних територіальних громад» № 214 від 08.04.2015 із змінами 2017 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/214-2015-p> (дата звернення 29.04.2019).

3. Об'єднані територіальні громади та сільський розвиток. URL: <https://www.csi.org.ua/news/ob-yednani-terytorialni-gromady-ta-silskyj-rozvytok/> (дата звернення 29.04.2019).

4. Терентьєва Н.О. Формування нового мислення як визначальний фактор професійної підготовки сучасних фахівців з вищої освітою. В кн.: *Професійний успіх у контексті стратегії сталого розвитку: освіта, економіка, екологія*: монограф. [упорядн.: Н. О. Терентьєва; Л. Г. Горяна]. Черкаси, 2018. 410 с. С. 23–45.

5. Терентьєва Н.О. Цілі Розвитку Тисячоліття: освітянський контент. Черкаси: Чабаненко Ю.А., 2017. 88 с.

6. Терентьєва Н.О., Яшник С.В. Ноосферне мислення та екологічна культура студентів університетів як умова забезпечення сталого розвитку. *Науковий вісник Національного університету біоресурсів та природокористування України. Серія «Педагогіка, психологія, філософія»*. 2018. 279. С. 284–290.

7. Міністерство економічного розвитку і торгівлі України. URL: https://menr.gov.ua/files/docs/Національна%20доповідь%20ЦСР%20України_липень%202017%20ukr.pdf (дата звернення 30.04.2019).

8. Цілі Сталого Розвитку 2016–2030. United Nations Ukraine. URL: <http://www.un.org.ua/ua/tsili-rozvytku-tysiacholittia/tsili-staloho-rozvytku> (дата звернення 30.04.2019).

References

1. Zakon Ukrayiny "Pro dobrovil'ne ob'yednannya terytorial'nykh hromad" [*Law of Ukraine "On voluntary association of territorial communities"*]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/157-19>. [in Ukrainian].

2. Metodyka formuvannya spromozhnykh terytorial'nykh hromad. Postanova KМУ "Pro zatverdzhennya Metodyky formuvannya spromozhnykh terytorial'nykh hromad" № 214 vid 08.04.2015 iz zminamy 2017 roku [*Methodics of the capable territorial communities formation. CMU Resolution "On Approval of the Methodology for the Formation of Capable Territorial Communities" No. 214 dated April 8, 2015 with changes in 2017*]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/214-2015-p> [in Ukrainian].

3. Obyednani terytorial'ni hromady ta silskyi rozvytok [*United Territorial Communities and Rural Development*]. Retrieved from <https://www.csi.org.ua/news/ob-yednani-terytorialni-gromady-ta-silskyj-rozvytok/> [in Ukrainian].

4. Terentieva, N.O. (2018). Formuvannya novoho myslennya yak vyznachal'nyy faktor profesiynoyi pidhotovky suchasnykh fakhivtsiv z vyshchoyi osvitoju [*Formation of new thinking as a determining factor in the professional training of modern higher education professionals*]. In : *Profesiynnyy uspikh u konteksti stratehiyi staloho rozvytku: osvita, ekonomika, ekolohiya* [*Professional success in the context of sustainable development strategies: education, economics, ecology*]. Cherkassy, Ukraine, Pp. 23-45. [in Ukrainian].

5. Terentieva, N.O. (2017). Millennium Development Goals: Educational Content. Cherkassy, Ukraine: Chabanenko Yu.A.

6. Terentieva, N.O., Yashnik, S.V. (2018). Noosferne myslennya ta ekolohichna kul'tura studentiv universytetiv yak umova zabezpechennya staloho rozvytku [*Noospheric Thinking and Environmental Culture of University Students as a Condition for Sustainable Development*]. *Naukovyy visnyk Natsional'noho universytetu bioresursiv ta pryrodokorystuvannya Ukrayiny. Seriya "Pedahohika, psykhohohiya, filosofiya"* [*Scientific bulletin of the National University of Bioresources and Nature Management of Ukraine. Series "Pedagogy, Psychology, Philosophy"*], 279. pp. 284-290. [in Ukrainian].

7. Tsili Staloho Rozvytku: Ukrayina. Natsional'na dopovid' (2017). Ministerstvo ekonomichnoho rozvytku i torhivli Ukrayiny [*Sustainable Development Goals: Ukraine. National report. 2017. Ministry of Economic Development and Trade of Ukraine*]. Retrieved from https://menr.gov.ua/files/docs/Національна%20доповідь%20ЦСР%20України_липень%202017%20ukr.pdf [in Ukrainian].

8. Tsili Staloho Rozvytku 2016-2030. United Nations Ukraine (2015). Retrieved from <http://www.un.org.ua/ua/tsili-rozvytku-tysiacholittia/tsili-staloho-rozvytku> [in Ukrainian].

TERENTIEVA Nataliia, Doctor of Pedagogic sciences, Professor, Professor of Pedagogics, Psychology and Methodic of Physical Education Department, T. H. Shevchenko National University "Chernihiv Colehium" (Chernihiv, Ukraine).

THE DEVELOPMENT OF COMMUNITIES IN THE CONTEXT OF HEALTH CARE (SUSTAINABLE DEVELOPMENT GOALS)

Abstract. *It should be noted that the Ministry of Economic Development and Trade of Ukraine initiated and coordinated in 2016 an inclusive process of discussing the SDG in the following groups: equitable social development; sustainable economic growth and employment; effective, accountable and inclusive governance and justice for all; ecological balance and development of sustainability. The public vision of the development of Ukraine until 2030 covers such guidelines as the well-being and health of the population that will be provided by the innovative development of the economy, built on the continuous use of natural resources.*

We focus on those aspects of the development of territorial communities that are correlated with the adopted "Sustainable Development Goals 2016-2030". In the context of the health care an dimension of the territorial communities development, the Goal 3 is relevant. Good health and well-being, which are ensured by their joint efforts. The following tasks are specified: 3.1. Reduce maternal mortality; 3.2. Minimize preventable mortality among children under 5; 3.3. Stop the epidemics of HIV / AIDS and tuberculosis, including through the use of innovative practices and means of treatment; 3.4. Reduce premature mortality from uninfected diseases; 3.5. Reduce by a quarter the premature mortality of the population, including through the introduction of innovative approaches to the diagnosis of diseases; 3.6. To reduce the level of severe injuries and deaths as a result of accidents, including through the use of innovative resuscitation, treatment and rehabilitation practices for victims of accidents; 3.7. Provide general high-quality immunization of the population using innovative drugs; 3.8. To reduce the prevalence of smoking among the population using innovative means of informing about the negative consequences of smoking; 3.9. To implement the reform of financing the health care system.

The research has been processed in non-urban communities of Chernihiv region in Ukraine, which is a most-northern region of the country and is characterized as agricultural (non-manufacturing) region with low rate of demography growth. Conducting a selective survey among representatives of rural territorial communities of the Chernihiv region aged 25 to 55 years (regardless of education).

An important role should be played by higher educational institutions of Ukraine, not only conducting vocational guidance among young students to ensure recruitment for certain specialties in order to preserve the number of rates for the faculty of the HEI.

Key words: *Sustainable Development, Sustainable Development Goals (MDGs), Territorial Communities, Recommendations on Goals, Health.*

*Одержано редакцією: 09.01.2020 р.
Прийнято до публікації: 21.01.2020 р.*